

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ: ПРОЕКЦІЯ ПРАКТИКИ НА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ

Концепція системи забезпечення якості аудиторських послуг в Україні враховує необхідність адаптації законодавства до законодавства ЄС, що полягає у поетапному прийнятті та впровадженні нормативно-правових актів України, розроблених з урахуванням законодавства Європейського Союзу, зокрема директив ЄС. Концепція системи забезпечення якості аудиторських послуг в Україні включає в себе такі складові: принципи функціонування системи забезпечення якості аудиторських послуг; організація системи забезпечення якості аудиторських послуг; функціонування системи забезпечення якості аудиторських послуг (зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських фірм та аудиторів).

На виконання Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг, затвердженого рішенням Аудиторської палати України (АПУ) від 30.10.2014 № 302/9 (зі змінами) АПУ здійснює перевірку систем контролю аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, результати яких узагальнює та оприлюднює. Слід зазначити, що контроль якості проводиться стосовно завдань з аудиту, проте певні зауваження, зазначені АПУ у звітах за 2015-2016 року стосуються загальних засад організації системи контролю якості в аудиторській фірмі та можуть впливати на виконання інших завдань, відмінних від аудиту та завдань з надання впевненості (таблиця). На підставі опрацювання звітів, ми узагальнили зауваження, характерні для систем контролю якості перевірених суб'єктів аудиторської діяльності у розрізі методичних та методологічних етапів виконання робіт. Такий підхід дозволить виявити ті етапи виконання аудиторських послуг, які є найбільш складними для реалізації суб'єктами аудиторської діяльності на практиці. Подальше встановлення причин таких явищ визначає напрямки теоретичних та практичних спрямувань у вдосконаленні нормативних документів та практичних рекомендацій.

Таблиця 1. Узагальнення зауважень щодо оцінки систем контролю якості аудиторських послуг за методично-організаційними аспектами

№	Організаційно-методичні етапи виконання завдання	Зауваження, характерні для систем контролю якості перевірених суб'єктів аудиторської діяльності *	Нормативні документи, щодо яких є зауваження
1.	Кадрові (людські) ресурси	Відсутні задокументовані політики та процедури щодо оцінки потреб у персоналі та оцінки досягнутих результатів.	ПНПКЯ 1
2.	Етичні питання	Не надані задокументовані процедури визначення необхідного часу та ресурсів, розгляду питань чесності клієнта для прийняття завдання, продовження стосунків з клієнтами і виконання конкретних завдань.	МСКЯ1, ПНПКЯ 1
3.	Організація виконання аудиторських послуг	Порушення документування питань прийняття та продовження стосунків з клієнтами і конкретних завдань та формування робочої документації замовника	МСА 230

4.	Методика виконання аудиторських послуг	Порушення у частині: оцінка та документування ризиків аудиту та суттєвих відхилень; виконання та належне документування аудиторських процедур; виконання та належне документування аудиторських процедур; порушення вимог до написання аудиторському висновку.	МСА 230, 315, 450, 501, 510, 505, 530, 550, 560, 570, 700, 705
5.	Методологічні питання виконання аудиторських послуг	Відсутні політики та не встановлені процедури:- використання аудиторської вибірки під час виконання аудиторських процедур; ідентифікації та оцінки ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства на рівні фінансової звітності та на рівні тверджень для класів операцій, залишків на рахунках і розкриття інформації; виконання процедур оцінки ризиків для забезпечення основи для ідентифікації й оцінки ризиків суттєвого викривлення на рівні фінансової звітності та тверджень.	МСА 540

*Складено на підставі джерела: *Узагальнені результати зовнішніх перевірок систем контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності за 2016 рік. Режим доступу : <http://www.apu.com.ua/kontrol-yakosti>. Дата звернення: 24.07.2017 р.*

Крім цього слід вказати, що до зауваження стосовно усіх послуг можна віднести відсутність перегляду політики та процедури системи контролю якості суб'єктів аудиторської діяльності не переглядалася у зв'язку із прийняттям нових редакцій МСА. Важливе зауваження комісії з контролю якості стосується і підвищення ефективності підготовки та перевірки робочих документів.

Узагальнений аналіз виявлених відхилень в системі контролю якості дозволяє виявити напрями подальших теоретичних доробок для забезпечення та підвищення якості виконання аудиторських послуг, у тому числі в частині аудиту суб'єктів суспільного інтересу, до яких ми відносимо:

- 1) вирішення методологічних питань виконання аудиторських послуг;
- 2) розробка внутрішньофірмових стандартів аудиту з регламентації виконання у межах окремого завдання методологічних та методичні питань їх виконання (критерії, процедури виконання, стратегії, склад та зміст типової робочої документації);
- 3) методичне та організаційне забезпечення виконання етапів окремого завдання та методики його реалізації.